

АЗƏРБАЈЧАН Ғаґыны

II. 1985

Бөхтияр ВАҺАБЗАДӨ

МЭН ЭСРИН ОҒЛУЖАМ...

Мунарибандан сонраки илк илләрдө, һөлә ушактан, охурутум «Ағач аяты, яшыл чәмән бир, дө ки, түнд чәй» адлы шәр'и бу күн дә һафизимдә һытмамышдыр. О вахт шәририни көчә муаллири инди-дин халг шаиримиз олан Бөхтияр Ваһабзадә инди, әдәбиятта тәзәчә көлмишид, һәр јәрдә тәрифленирди. Буна Баһмајараг көч һаир бу тәрифләргә дағғасиңдә хумарленмади, илк мүвәффиқјәтти шәринин шәһрәтиндә мүркүлмәдән, сөвә-сөвә, јана-јана бир-биринин даһиччә јени-јени шәр'ләргә јазмаға башлади.

Бу күн Бөхтияр Ваһабзадә он тәзә шәри илә о илк шәри арасындакы узун вахт әрзиндә бөјүк поэтик һаҗәтләри учалтмаға һәил олмушдыр. Бу гәләнни мөһкәм диварлары икә дуғулардан вә фикирләрдән һөрүлмушдүр.

Бу дуғулар, фикирләр бизим мүасир дөврлә һөфәс алаң шәрини јашадығы торпагла, һәјәтлә, заманла, дүңлә илә сых бағлыдыр. Онуң поэзијасиңә әсримиз һавасы: көзәлјити, чәни-думаны, әјдинлығы, шөфәги, булдуғу һопмушдур. «Мән әсрин оғлујам, әсрин» дөјөн Бөхтияр Ваһабзадә там һағылдыр, чүнки әсрин бүтүн мәсәләләринин әксини онун поэзијасында көрмәк олар. Шәри һаҗәттин сүр'әтинә гошулар, ондан кери һаҗәтлә мәһәҗә, әҗәтләшкә, бүтүн чидди, вәкиб проблемәләри әјрәнмәјә, буһларин мәр-кәзиндә олмаға чәлшыр. Буна көрә бүтүн дүңдәдә кәдән итими-сијасы һәд-дисләрдән узгадә гәлмиләр, әссини учалдыр. Бу сүр'әт әсри онун дәрин фикирләрә һағылашышы мәне ола билмир. Чүнки шәри һәјәт, инсан, мәсләк, заман торпаг һағында һәмшә дүшүңдүр, буһлар бүтүн китабларыныи асас мәјәсини, урәјини, чәһәрини, руһуну, бир сөзлә, әрәлиғини јарәдир.

Дүңдә чидыр,
һәјәт јарыш,
Учалыргы пиллә-пиллә,
Бөј әтиргы ғарыш-ғарыш.

Јашадығы бу һәјәтин зиддијәтләри, тәзәләри, сүр'әти, инкишәфи инсини мүнасибәтләри онун шәр'ләриндә өз пәрләт әксини тапымышдыр. Ја киберне-тикәјә, ја кәһнә машина, тәзә машина, ја тәјрәрәјә, фәјтона, ја Галилејә, ја да рәсәдәнәјә һәср олунан шәр'ләрдә тәҗ-кә мүғәјиселәрини, фәрләрини дејил, мүс-сир руһун күчлә олмасы гиймәтләшиди. Буһларла шәир заманын, дөврүн, әсрин сүр'әтини ачмағ вә көстәрмәк истәмешди-р. Бу сүр'әти исе инсансыз, торпағсыз,

Вәтәнсыз, мәвләксиз, гәјәксиз тәсәввүр-кә котирә билмир. Бөјналхалг һәддис-ләрдән, Азәрбајҗанын, еләчә дә дүңдә-нын мә'нави дағларындә, јүксәк мәһәб-бәт дуғуларындән јазында дә шәир бу күнүк дөврүн һавасы, әтри, ширасы илә данышыр.

Дејирләр, космоде ләнкшир заман,
Јоғ, әтә билмәкәр аһамыз јери,
Мәнә инанымы гәјтерин бир ән,
Мән ахан заманы гәјтерәм кери!

Бөхтияр Ваһабзадә, ејин замандә, өз гәласыны гәјри-әди бир јәнгә илә, одла, аловла һөрүб учалтмышдыр. Бу јәнгын онун бүтүн шәр'ләриндә дүймаг олар. Фикир, инан, ағидә, мәсләк, Вәтән өзгә, учалығ, һәјәт әһтирасы, сүр'әт, мәһәб-бәт — бу јәнгын асас мәһәбәтидир. Елә бу јәнгы, бу мүасирлик дуғусы, дүң-гә, инсан, заман һағында мүһакимәләр — онун шәр'ләринә фәлсәфи мәзһүн вә дәринлик котирмишидир. Бу мә'надә Бөјнин, урәјин узориндә апарылан чәр-рәтлјә әмәлјитәти илә еләчә дә инсан мә'навијәтәти илә әләғәдәр шәр'ләрдә нә гәдәр мәрәғли, дәрин фикир вә мула-һизләрә вәрдыр. Јахуд әдичә шәмә һәср әтдиҗи шәри көтүрәк. Бу шәри јанмағла — халг, Вәтән, ел, инсан үчүн јанмағла бағлыдыр. Бу шәрин мисралары халг әрасында кәшиш јәйилмишидир. Шәмә мурачәтлө шәрин дејиди онуну дә мө'р-вәтлә јанмасындадыр. Мисрасыны һәјл-на-һәјл, јарәдиччәлиғинә әнд әтмәк мүм-күнәдир. Мөһз бу јәнгыгә көрә сүр ша-кундур. Мөһз бу јәнгыгә бәтүр Ваһабза-дә јарәдиччәлиғинә Несими фәдәкарлығы кими јүксәк гиймәтләндирмәси һәм дүзүкүндүр, һәм дә јериндәдир.

Шәир һәмшә, һәр јәрдә инсансы, заманы, вахты көрүр, мөвзусундан асылы олмәјараг һөдән јазырсы јазсын, бу мо-тивләр онун поэзијасынын орбитиндә-дир. Инсан вә заман мәсәләсы бүтүн јә-рәдиччәлиғиндә әсәсдә, тәҗчә бир силислә чәривәсиндә гәлмиләр, даһә кә-ниш, даһә бөјүк вус'әт алыр. Бөјүк гыр-гыз јазычысы Чинкис Ајтмәтов бу чөһә-тинә көрә бизим сөвилми шәирә јүксәк гиймәт вәрир.

Нәби Хәзри демшәкән, Бөхтияр Ва-һабзадә бөхтияр шаирдир. Онуң јәнгы-сы сөнмәмшидир, өмүрүн елә мүдрик чәғина гәдәм гојмушдур ки, охуцүләр Бөхтияр шәирини гәләриндән кәләмәк је-ни дүҗү вә фикирләринин сорәгиндә олачәғлар.

Тоғры МАҺМУД.

ВӨТӨНДАШ

Вәтәндаш!
Нә көзәл сөсләнир бу сөз.
Јә'ни — бир Вәтәнин өвләдијыг биз.
Аһамыз әјиндир,
Гәрдашыг дәмәк.
Мән сәнә әрәҗәм,
Сән мәнә көмәк.

Вәтәндаш!
Нә көзәл сөсләнир бу сөз.
Јә'ни — ики чәнда бир урәјик биз.
Күчсүзүк,
Бир һәчик сән дә, мән дә тәк.

Вәтәнә күвәниб олдуғу вәтәндаш.
Мәним урәјини һаватсын көрәк
Сәнин дәрнәғинә дөјән чыртма даш.

Вәтәндаш!
Нә көзәл сөсләнир бу сөз.
Јә'ни — бир игилдә бөјүмүшүк биз.
Сәни дә,
Мәни дә бөјүдән Вәтән,
Сәнә дә аһадир,
Мәнә дә ана.
Сән дә чәвәбдәһсән,
Мән дә һәр заман
Вәһид аһамызын хошбәхтлығына.

Вәтәндаш!
Нә көзәл сөсләнир бу сөз.
Јә'ни—бир гәјнағдан су инчишик биз.
О су гәлбимиздә чошду, гәјнадә,
Ејин бир әд илә тәһитды биз.
Вәтәнин уһамы,
Вәтәнин ады,
Бизә хатырлатды вәзифәмиз!

Вәтәндаш!
Нә көзәл сөсләнир бу сөз.
Вәтән әбәддир,
Кәдәрјини биз.
Инсан гүдрәтләндир өз вәтәниндә.
Билирин, дүңдәјә биз нијә кәлди.
О бизн јарәдән,
Биз она бәндә,
Јарәдән уғрунда өлмәјә кәлди.

МЭН ИНСАНАМ

Мән инсанам,
Мән әрзүм вәр, мин кәһнәм вәр,
Аһчаг бирчә инаным вәр.
Бу дүңдәјә котирсә дә аһам мәни,
Јарәдәшдир инам мәни!
Мән инәмн өвләдијәм,
Онункудур өмүрүм-күңүм.
О компасдыр,

Әгрәбинин уңундыр
јоғун, бөңүм!
Инәм јолдур, јөнт дә бир-
Бүтүн јоллар һәмәлпәдир.
Тәк бу јолун һәңасы јоғ.
Биз бу јолдә, биз бу јөлә
Аһчылмағ гәлпәләри ачәсийли!